

9.10.2024

OZNÁMENIE POSLANCOM

Vec: Petícia č. 0148/2024, ktorú predkladá Luca Campani, taliansky štátny príslušník, v mene združenia La Libellula – Gruppo per l’Ambiente della Valle del Serchio (Vážka – skupina na ochranu životného prostredia v údolí Serchio), o nakladaní s odpadmi v Toskánsku, Taliansko

1. Zhrnutie obsahu petície

Predkladateľ petície a združenie, ktoré zastupuje, vyjadrujú znepokojenie nad tým, že región Toskánsko schválil Regionálny plán nakladania s odpadmi a dekontaminácie znečistených lokalít, Regionálny plán pre obehové hospodárstvo, pretože ho považujú za nezlučiteľný so zásadami zakotvenými v právnych predpisoch EÚ. Poukazuje najmä na to, že v environmentálnej správe vypracovanej na účely postupu strategického posudzovania vplyvov na životné prostredie sa uvádza, že Regionálny plán pre obehové hospodárstvo významným spôsobom prispieva k úsiliu o ochranu ekosystému v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ [stanovenou v nariadeniach EÚ 852/2020 a 2021/241 a v oznámení Komisie C/2021/1054]. Regionálny plán pre obehové hospodárstvo teda nie je v rozpore so žiadnym z environmentálnych cieľov stanovených v nariadení (EÚ) 2020/852, ktoré zahŕňajú prechod na obehové hospodárstvo a prevenciu a znižovanie znečistenia. V kapitole 18 ods. 18 pododseku 1 bode 13 Správy o regionálnom pláne nakladania s odpadmi sa však uvádzajú kritériá na umiestnenie zariadení na nakladanie s odpadmi a udeľuje sa výnimka z kritérií vylúčenia umiestnenia zariadení v mestských oblastiach, v zónach určených na priemyselné/výrobné činnosti a na činnosti zhodnocovania a/alebo zneškodňovania odpadov v rámci existujúcich výrobných zariadení, ktoré sa nepoužívajú na nakladanie s odpadmi. Okrem toho sú kritériá vylúčenia v novom pláne menej prísne ako tie, ktoré sú v súčasnosti platné, a predovšetkým nezohľadňujú vzdialenosť takýchto zariadení od obytných oblastí. Predkladateľ petície sa preto pýta, či samotné vymedzenie oblasti ako priemyselnej alebo umiestnenie závodu v takejto oblasti možno považovať za dostatočné na odôvodnenie výnimky z kritérií vylúčenia umiestnenia a či je to v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“. Nakoniec vyjadruje pochybnosti o tom, ako sa tieto ustanovenia uplatňujú, a kladie si otázku,

či môžu oslabiť účinnosť nástroja, ktorý by mal byť jasný a jednoznačný, keďže jeho účelom je urbanistické plánovanie.

2. Prípustnosť

Petícia bola uznaná ako prípustná 8. mája 2024. Európsky parlament požiadal Komisiu o poskytnutie informácií (článok 233 ods. 5 rokovacieho poriadku).

3. Odpoveď Komisie doručená 9. októbra 2024

Petícia

Táto petícia sa týka regionálneho plánu odpadového a obehového hospodárstva pre Toskánsko, ktorý podľa predkladateľa petície nie je v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“, ako sa vymedzuje v nariadení (EÚ) 2020/852¹, nariadení (EÚ) 2021/241² a oznámení Komisie (2021) 1054³, a ktorá sa uvádza v správe o strategickom environmentálnom hodnotení. Predkladateľ petície konkrétne vysvetľuje, že kritériá vylúčenia umiestnenia zariadení na nakladanie s odpadom v novom regionálnom pláne odpadového hospodárstva sú menej prísne ako kritériá použité v predchádzajúcom pláne.

Pripomienky Komisie

Komisia poznamenáva, že jej útvary ešte o novom regionálnom pláne odpadového hospodárstva pre Toskánsko neboli informované. Po jeho oznámení budú útvary Komisie analyzovať jeho súlad s požiadavkami rámcovej smernice o odpade⁴.

Podľa práva EÚ je zásada „výrazne nenarušiť“ vymedzená na účely nariadenia (EÚ) 2020/852, nariadenia (EÚ) 2021/241 a oznámenia Komisie C/2021/1054 a uplatňuje sa na projekty financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Pokiaľ ide o plány odpadového hospodárstva požadované v rámcovej smernici o odpade a strategické environmentálne hodnotenia požadované v smernici o strategickom environmentálnom hodnotení⁵, musia byť v súlade s ustanoveniami uvedenými v príslušných smerniciach, v ktorých sa neodkazuje na zásadu „výrazne nenarušiť“, ako sa vymedzuje v nariadení (EÚ) 2020/852.

Článok 13 rámcovej smernice o odpade vyžaduje, aby členské štáty prijali potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa nakladanie s odpadom vykonávalo bez ohrozovania zdravia ľudí

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088, (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13 – 43.)

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17 – 75).

³ Oznámenie Komisie Technické usmernenie týkajúce sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, 2021/C 58/01 – C/2021/1054, (Ú. v. EÚ C 58, 18.2.2021, s. 1 – 30).

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁵ Smernica 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie, (Ú. v. ES L 197, 21.7.2001, s. 30 – 37).

a poškodzovania životného prostredia⁶. Členské štáty musia zabezpečiť, aby povolenia na nakladanie s odpadom boli v súlade s týmito požiadavkami. V smernici o skládkach odpadov⁷ sa stanovujú ďalšie osobitné požiadavky na skládky vrátane potreby zohľadniť pri určovaní ich polohy vzdialenosti od hraníc lokality k obytným a rekreačným oblastiam, vodným tokom, vodným útvarom a iným poľnohospodárskym alebo mestským lokalitám. V smernici sa však nestanovujú presné limity a ponecháva sa na vnútroštátne orgány, aby si vybrali najvhodnejšie miesto pre tento typ zariadenia.

Záver

V situácii, ktorú opisuje predkladateľ petície, nie je možné konštatovať žiadne porušenie práva EÚ. Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia v tomto štádiu nemá v úmysle prijímať ďalšie kroky okrem posúdenia súladu plánu odpadového hospodárstva s rámcovou smernicou o odpade.

⁶ Najmä bez ohrozenia vody, ovzdušia, pôdy, rastlín alebo živočíchov; bez obťažovania okolia hlukom alebo zápachom a bez nepriaznivého vplyvu na krajinu alebo miesta osobitného záujmu.

⁷ Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov, konsolidované znenie (Ú. v. ES L 182, 16.7.1999, s. 1).